

zás erdőkre gyakorolt hatásainak nyomon követésére és az erdőt érő kedvezőtlen hatások közül a kutatás által jelentősnek ítélt további elemek megfigyelésére: pl. az ózon okozta károkra.

A jelenleg hazánkban működő monitoring és figyelő hálózatot – a klímaváltozásra való felkészülés speciális igényei szerint – ki kell egészíteni és a szélsőséges helyszíneken, a vándorló erdészeti klímátípusok határterületein sűríteni kell a megfigyelési pontokat. Fel kell használnunk a környező, főként a tőlünk délebbre fekvő országok tapasztalatait is.

Az erdővédelmi mérő- és megfigyelő rendszerek a jelenlegi alrendszerek fenntartásával, azok bővítésével, illetve célvizsgálatokkal biztosítani kell

- a hosszú távú környezeti változások (légszennyezés, felmelegedés) hatásainak nyomon követését;

- a kedvezőtlen folyamatok (rovargradációk, új károsítók, kórokozók megjelenése) időben történő felfedezését és követését, a védelem megszervezését a regionálistól a nemzetközi szintig;

- a megfigyelt jelenségek elemzését, szükség esetén intézkedési javaslatok megtételét.

Hangsúlyosan rá kell mutatni az utóbbi időben egyre gyakrabban megjelenő és egyre nagyobb területeket érintő tűzkárookra. A klímaváltozás előrehaladtával várhatóan egyenes arányban nő a tűz és viharkárok nagy területű fellépése. Megelőzésükre és elhárításukra mind szervezeten, mind műszakilag fel kell készülni.

Erősíteni kell a tüzesetek megelőzését szolgáló figyelemfelhívó és felvilágosító munkát (média).

Erdőhasználat (fakitermelés)

Paradox módon a globális felmelegedés nemcsak a termőhellyel összefüggő erdőgazdálkodási ágazatot sújtja, hanem új vagy az eddigieknél súlyosabb igényeket támaszt az erdőhasználatl, a fakitermelési műveletekkel szemben is.

A fa sokoldalúan felhasználható termék. A természetes anyagok iránti érdeklődés növekedésével, az energiahiány elmélyülésével jelentősége egyre nő.

Az erdőből nyerhető nem faeredetű termékek (például az erdei gyümölcsök, gomba, gyógynövények stb.) is mással nem, vagy nagyon nehezen he-

lyettesíthető emberi fogyasztási igényeket elégítenek ki.

Ugyanakkor a globális felmelegedéssel kapcsolatban – közép és hosszú távon – a klímátípusok eltolódásával szinkronban, országos szinten számolni kell egyrészt a faállományok teljesítőképessége, másrészt az erdei melléktermékek mennyiségének csökkenésével. A magas hőmérséklet és a csökkenő csapadék mellett bekövetkező klímátípusvándorlással a szárazabb klímátípusok – cseres tölgyes és erdőssztyepp – területe növekedik, amely mind a fatermés, mind az erdei melléktermékek számára kedvezőtlenebb feltételeket jelent.

Következik mindezekből az is, hogy csökken a minőségi (értékes) erdőállományok (bükksők, gyertyános tölgyesek) területe, általában is csökken a hozam, és az erdőgazdálkodás kétirányú nyomásra számíthat. Az egyik gazdasági eredetű, amely a fokozott mértékű fakitermeléseket szorgalmazza, a másik természetvédelmi szempontból azokat a területeket is oltalom alá akarja helyezni, ahol az ilyen jellegű védelmi munka már csak rövid távú lehet.

Az újszerű körülmények újszerű feladatokat fogalmaznak meg a fakitermelési műveletek szervezésével kapcsolatban is:

- a tarvágások egyedi nagyságának további csökkentése korlátozni fogja a nagygépes fakitermelési technológiákat (elsősorban a hosszú távon is megmaradó természetszerű erdőállományokban);

- a természetszerű erdőben a teljesítés és vonzólasos munkarendszereket környezetkímélő technológiákkal kell helyettesíteni;

- a rövidfás munkarendszereket (a keréken gördülő rakományt) kell előnyben részesíteni;

- fokozott figyelmet kell fordítani a visszamaradó faállomány törzsvédelmére;

kerülni kell a talaj- és gyökérvárat, amelyek lejtős területen (az időjárás várható extrémításaira tekintettel) jelentős felületi elfolyással és erózióval járnak;

- fontos a megfelelő közelítő úthálózat.

Erdőrendezés

Kétségtelen, hogy a globális felmelegedés – az erdészeti szakterületek közül – a legnagyobb kihívást az erdőrendezéssel kapcsolatban támasztja. Köztudott, hogy az erdőtervek készítésénél – például a célállományok megválasztásánál –

Elismerés Szlovákiában

15. alkalommal rendezték meg Szlovákiában, a Lévai Vadásznapiakat. Ez az egyik legnépszerűbb vadászati rendezvény a szomszédos országban, hagyományosan ezrek vesznek részt a több mint egy hétig tartó programsorozaton. Nemzetközi konferencia az új szlovák vadászati törvényről, trófeabemutató, gyermekrajz-kiállítás, országos ifjúsági vadhívó verseny – csak néhány a mostani rendezvények közül. Az idei év ráadásul azért is számít mérföldkönek a rendezvény történetében, mert ebből az alkalomból avatták fel a Léván született világhírű zoológus és Afrika-kutató, *Kittenberger Kálmán* emléktábláját a városban.

A Vadásznapiokhoz már a kezdetek óta vadászati- és természetfilm fesztivál is kapcsolódik, amely az utóbbi években nemzetközivé nőtte ki magát. Meghaladta a 230-at azoknak a filmeknek a száma, amelyeket eddig bemutattak Léván. Pályázni mindig három kategóriában – „Vad és természet”, „Dokumentum- és oktatófilm”, valamint „Házi videó” besorolással – lehet.

Idén a három kategóriába összesen 21 filmet neveztek. A legtöbb alkotás

Szlovákiából és Csehországból érkezett, Magyarországot öt film képviselte. A mostani megmérettetésre a NYÍRERDŐ Nyírségi Erdészeti Zrt. két filmjét nevezte be, mindkettő *Linzenbold Attila*, nyíregyházi operatőr nevéhez fűződik. A Szatmár-Beregi tájvédelmi körzethez tartozó Bockerek-erdőről készült film rövid, zenés változata mellett a térség állami tulajdonú erdeit kezelő társaság vadászati tevékenységét bemutató alkotás is a zsűri elé került. Mindkettő komoly szakmai sikert ért el, hiszen előbbi a „Dokumentum- és oktatófilm”, míg az utóbbi a „Vad- és természet” kategóriában érdemelt ki második helyezést.

A filmfesztivál ünnepélyes eredményhirdetésére a Lévai Vadásznapiok gálaestjén került sor, az elmúlt hét péntekén. A serleggel, oklevéllel és tárgyjutalommal járó elismeréseket *Szalacsi Árpád*, a NYÍRERDŐ Zrt. Fehérgyarmati Erdészetének igazgatója vette át Léván. A filmek egyébként a magyar nézők számára sem ismeretlenek, hiszen korábban mindkettőt több helyi és országos tévécsatorna is műsorára tűzte.

Vereb István